

GIẢI PHÁP VAI TRÒ CỦA ĐOÀN THANH NIÊN TRONG NÂNG CAO NHẬN THỨC CHÍNH TRỊ CỦA SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Võ Thị Hồng Cẩm, Trần Thị Lua, Nguyễn Văn Bắc
Phân hiệu Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam

Tóm tắt: Bài viết tập trung vào các giải pháp nhằm nâng cao nhận thức chính trị của sinh viên các trường Đại học tại Thành phố Hồ Chí Minh, làm rõ các nội dung của từng nhóm giải pháp. Bài viết nhấn mạnh vai trò quan trọng của cấp ủy đảng, vai trò của Đoàn thanh niên, Hội sinh viên trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng trong bối cảnh mạng xã hội phát triển mạnh mẽ, đồng thời khẳng định quan điểm nhất quán của Đảng, Nhà nước trong việc nâng cao nhận thức, bản lĩnh chính trị cho sinh viên các trường Đại học Thành phố Hồ Chí Minh trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Từ khóa: giải pháp, mạng xã hội, nhận thức chính trị, sinh viên, trường đại học

THE ROLE OF THE YOUTH UNION IN ENHANCING POLITICAL AWARENESS AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN HO CHI MINH CITY

Vo Thi Hong Cam, Tran Thi Lua, Nguyen Van Bac
Branch Campus of the Vietnam Youth Academy

Abstract: The article focuses on solutions to improve political awareness of university students in Ho Chi Minh City, clarifying the contents of the each group in solutions. The article emphasizes the important role of the party committee, the role of the Youth Union, and the Student Association in political and ideological education in the context of strong development of social networks, while affirming the consistent viewpoint of the Party and State in improving awareness and political capacity for university students in Ho Chi Minh City in the cause of national construction and defense.

Keywords: solution, social media, political awareness, students, university

Nhận bài: 18/04/2025

Phản biện: 16/05/2025

Duyệt đăng: 19/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thời đại chuyển đổi số, mạng xã hội đã trở thành một phần quan trọng trong đời sống sinh viên, đặc biệt tại các trường Đại học lớn như Thành phố Hồ Chí Minh. Với tốc độ lan truyền nhanh và khả năng kết nối rộng rãi, mạng xã hội không chỉ phục vụ nhu cầu học tập, giải trí mà còn là kênh tiếp nhận thông tin chính trị - xã hội.

Việc đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của sử dụng mạng xã hội đến nhận thức chính trị của sinh viên phải cần được xem xét một cách toàn diện dựa trên căn cứ về mặt pháp lý, dựa trên kết quả nghiên cứu về tác động của mạng xã hội đến nhận thức chính trị của sinh viên trong các trường đại học trên địa bàn Tp. Thủ Đức và dựa vào đặc điểm, điều kiện của từng trường để thực hiện

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp điều tra xã hội học và phương pháp phỏng vấn sâu. Khách thể khảo sát là 1.462 sinh viên từ năm nhất đến năm tư đang theo học tại 04 trường đại học: Phân hiệu Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam; Đại học Văn hoá; Đại học Khoa học xã hội và nhân văn Tp. Hồ Chí Minh và Đại học Sư phạm Kỹ thuật Tp. Hồ Chí Minh.

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Truyền thông nâng cao nhận thức chính trị cho sinh viên qua các trang mạng xã hội, số tay

Mục đích: Giúp sinh viên - lực lượng trẻ, xung kích, đầy tiềm năng hình thành bản lĩnh chính trị vững vàng, có khả năng tiếp cận và xử lý thông tin một cách tinh tế, khoa học và có trách nhiệm. Đồng thời, đây cũng là cách để bồi dưỡng thế hệ chủ nhân tương lai của đất nước trở thành những công dân có ý thức chính trị, có trách nhiệm xã hội và đóng góp tích cực vào sự nghiệp phát triển đất nước trong thời đại hội nhập.

Nội dung của giải pháp:

Số tay: Nhận thức chính trị của sinh viên trên mạng xã hội

Cuốn sổ tay này được xây dựng nhằm giúp sinh viên các trường đại học ở Thành phố Thủ Đức nhận thức rõ hơn về tác động của mạng xã hội đối với nhận thức chính trị trong kỷ nguyên số. Mạng xã hội, bên cạnh vai trò giải trí và kết nối, còn là kênh truyền tải thông tin chính trị mạnh mẽ, ảnh hưởng đến nhận thức và hành vi của sinh viên. Cuốn sổ tay này hướng dẫn sinh viên cách tiếp cận, chọn lọc và phản biện thông tin trên mạng xã hội một cách thông minh và có trách nhiệm,

góp phần xây dựng môi trường mạng lành mạnh và phát triển tư duy chính trị vững chắc. Do vậy, nhóm tác giả thiết kế cuốn sổ tay nhằm mang đến những tài liệu hữu ích, cung cấp cái nhìn toàn diện, khoa học và thực tế về mạng xã hội và cách sử dụng nó hiệu quả trong đời sống chính trị - xã hội hiện nay cho sinh viên.

Nội dung cuốn sổ tay như sau:

1. Giới thiệu về cuốn sổ tay: Giúp sinh viên nhận thức rõ hơn về vai trò và trách nhiệm của mình. Đồng thời, giúp sinh viên tiếp cận, chọn lọc và phản biện thông tin một cách thông minh và có trách nhiệm.

2. Tác động của mạng xã hội đến nhận thức chính trị của sinh viên: Giúp sinh viên hiểu biết hơn về những tác động tích cực và tiêu cực của mạng xã hội đối với nhận thức chính trị của bản thân.

3. Định hướng và giải pháp: Sinh viên cần chủ động chọn lọc thông tin, rèn tư duy phản biện, sử dụng mạng xã hội có trách nhiệm và đề xuất giải pháp nâng cao nhận thức chính trị.

Tóm lại, cuốn sổ tay tập trung vào việc nâng cao kiến thức và kỹ năng cần thiết trong việc tiếp cận thông tin chính trị trên mạng xã hội. Qua đó, giúp nâng cao nhận thức về vai trò, trách nhiệm của sinh viên, và quan trọng nhất là định hướng các giải pháp cụ thể để sinh viên chủ động chọn lọc, phản biện thông tin trực tuyến một cách có thông minh và có trách nhiệm, nhằm xây dựng tư duy chính trị vững chắc và môi trường mạng lành mạnh cho sinh viên.

Kênh TikTok: Đất Nước (ID:toiyeudatnuoctoi50)

Dựa trên nội dung cuốn sổ tay, việc xây dựng kênh TikTok có thể được hình dung như một sự mở rộng và chuyển thể các mục tiêu và nội dung của cuốn sổ tay sang một nền tảng truyền thông khác. Trong khi cuốn sổ tay hướng dẫn sinh viên cách tiếp cận, chọn lọc và phản biện thông tin chính trị trên mạng xã hội, kênh TikTok sẽ thực hiện điều này một cách trực quan và sinh động hơn thông qua video ngắn. Kênh TikTok cũng hướng đến mục tiêu xây dựng môi trường mạng lành mạnh và phát triển tư duy chính trị vững chắc cho sinh viên, bằng cách cung cấp thông tin chính trị một cách dễ hiểu, thu hút và khuyến khích thảo luận. Thay vì chỉ là một tài liệu đọc, kênh TikTok sẽ là một công cụ tương tác, tạo điều kiện cho sinh viên tiếp cận thông tin, chia sẻ quan điểm và phát

triển nhận thức chính trị một cách chủ động.

Nội dung đăng tải của kênh TikTok:

1. Truyền tải thông tin tích cực: Chia sẻ những thông tin chính thống, có giá trị về lịch sử, văn hóa, xã hội và các thành tựu của đất nước.

2. Nâng cao nhận thức chính trị: Cung cấp kiến thức về các vấn đề chính trị một cách dễ hiểu. Phù hợp với sinh viên, khuyến khích tư duy phản biện và tham gia vào các vấn đề xã hội.

3. Tạo môi trường thảo luận: Xây dựng không gian để sinh viên trao đổi, chia sẻ quan điểm về các vấn đề chính trị một cách cởi mở và tôn trọng.

Như vậy, việc xây dựng kênh TikTok “Đất nước” nhằm mục đích đăng tải những thông tin tích cực về chính trị, đất nước, các vấn đề về nhận thức chính trị của sinh viên. Đồng thời, hướng đến việc sử dụng nền tảng mạng xã hội phổ biến để tiếp cận sinh viên một cách hiệu quả, góp phần định hướng nhận thức chính trị đúng đắn và xây dựng thế hệ trẻ có trách nhiệm với xã hội.

2.1.2. Phát huy vai trò của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong trong tác động tích cực của mạng xã hội đến nhận thức chính trị cho sinh viên

Mục đích: Nâng cao năng lực của tổ chức Đoàn trong việc đồng hành, giáo dục, dẫn dắt sinh viên hình thành bản lĩnh chính trị vững vàng, từ đó góp phần củng cố niềm tin vào Đảng, vào con đường phát triển đất nước, đồng thời phát huy tinh thần yêu nước, ý thức trách nhiệm công dân trong thế hệ trẻ.

Nội dung giải pháp:

Trong thời đại công nghệ số, mạng xã hội đã và đang trở thành một trong những công cụ quan trọng góp phần thay đổi phương thức tiếp cận thông tin và giao tiếp của con người, đặc biệt là đối với thế hệ sinh viên. Sinh viên là một bộ phận ưu tú của thanh niên Việt Nam, đóng vai trò quan trọng kế tục sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tuy nhiên, khi đất nước chuyển sang giai đoạn mới, với những tác động cả tích cực và tiêu cực từ mạng xã hội đến đạo đức, lối sống của sinh viên, ảnh hưởng lớn đến quá trình học tập, rèn luyện và phát triển nhân cách của sinh viên. Ngoài ra, sinh viên là lực lượng tiên phong trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc việc sử dụng mạng xã hội không chỉ để giải trí mà còn để cập nhật thông tin, trao đổi quan điểm và nâng cao nhận thức về các vấn đề chính trị - xã hội. Mạng

xã hội có tiềm năng lớn trong việc hình thành và phát triển nhận thức chính trị của sinh viên. Tuy nhiên, cần có những giải pháp phù hợp để phát huy những tác động tích cực từ mạng xã hội nhằm xây dựng thế hệ sinh viên có nhận thức chính trị vững vàng, góp phần vào sự ổn định và phát triển của đất nước.

Tổ chức Đoàn thanh niên cần đẩy mạnh giáo dục và bồi dưỡng nhận thức chính trị cho sinh viên: Giáo dục và bồi dưỡng nhận thức chính trị cho sinh viên là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, mang tính chiến lược của Đảng và Nhà nước trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước. Sinh viên là lực lượng nòng cốt, kế thừa và phát huy các giá trị cách mạng, chính trị của dân tộc, do đó, việc nâng cao nhận thức chính trị cho thế hệ trẻ không chỉ nhằm đảm bảo sự ổn định, bền vững của hệ thống chính trị mà còn giúp tạo dựng nền tảng cho sự phát triển xã hội và quốc gia. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, giáo dục nhận thức chính trị cho sinh viên đang gặp phải những thách thức và yêu cầu mới. Vì vậy, việc đẩy mạnh giáo dục và bồi dưỡng nhận thức chính trị cho sinh viên trên mạng xã hội cần có những biện pháp mang tính chiến lược, toàn diện và hiệu quả. Nhận thức chính trị của sinh viên không chỉ ảnh hưởng trực tiếp đến ý thức và hành động cá nhân mà còn có tác động sâu rộng đến sự phát triển của xã hội và hệ thống chính trị quốc gia. Nhận thức chính trị được hiểu là sự hiểu biết, đánh giá và quan điểm cá nhân về các vấn đề chính trị, xã hội, bao gồm các vấn đề về chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước; về quyền và trách nhiệm của công dân; và về các giá trị chính trị cơ bản của xã hội. Đổi mới phương pháp giáo dục chính trị cho sinh viên cần được thực hiện một cách linh hoạt, kết hợp giữa lý thuyết và thực tiễn, giữa giáo dục chính thống và giáo dục qua trải nghiệm. Sinh viên cần được khuyến khích tham gia vào các hoạt động xã hội, phong trào tình nguyện, các chương trình thực tập chính trị, qua đó tiếp cận trực tiếp với thực tiễn đời sống chính trị và hiểu rõ hơn về vai trò của mình trong xã hội.

Các nền tảng mạng xã hội, công cụ học tập trực tuyến, và các ứng dụng công nghệ có thể được sử dụng để tạo ra các chương trình giáo dục chính trị trực quan, hấp dẫn hơn, giúp sinh viên dễ dàng tiếp cận và hiểu rõ các vấn đề chính trị. Trong bối

cảnh thông tin hỗn tạp và sự xuất hiện của nhiều tin giả tràn lan trên mạng xã hội, sinh viên cần được trang bị kỹ năng tư duy phản biện, khả năng đánh giá và xử lý thông tin để có thể nhận thức đúng đắn các vấn đề chính trị. Đội ngũ cán bộ làm công tác giáo dục chính trị, đặc biệt là giáo viên và cán bộ Đoàn, cần được đào tạo, bồi dưỡng về kỹ năng và kiến thức chính trị, cũng như phương pháp giảng dạy mới. Họ không chỉ cần kiến thức sâu rộng mà còn phải có khả năng truyền đạt, tạo cảm hứng cho sinh viên. Để đảm bảo sự kế thừa và phát triển, cần xây dựng các chương trình đào tạo cho sinh viên tham gia trong các tổ chức chính trị - xã hội, giúp họ trở thành những người lãnh đạo tương lai có bản lĩnh chính trị vững vàng, góp phần dẫn dắt và định hướng cho thế hệ sinh viên.

Đoàn có thể xây dựng các chiến dịch truyền thông chính trị sáng tạo trên mạng xã hội: Trong bối cảnh nay, việc xây dựng các chiến dịch truyền thông chính trị sáng tạo trên mạng xã hội không chỉ giúp tăng cường sự quan tâm của sinh viên đến các vấn đề chính trị mà còn là công cụ quan trọng để phát huy vai trò của sinh viên trong quá trình xây dựng và bảo vệ đất nước. Các chiến dịch này cần được triển khai theo các hướng tiếp cận khoa học và phù hợp với đặc điểm của sinh viên hiện nay. Mục tiêu chính của các chiến dịch truyền thông chính trị là nâng cao nhận thức chính trị, định hướng tư tưởng chính trị đúng đắn cho sinh viên, đồng thời thúc đẩy sự tham gia tích cực của sinh viên vào các hoạt động chính trị, xã hội. Chiến dịch cần cung cấp thông tin đầy đủ, chính xác về các chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước, giúp sinh viên hiểu rõ các vấn đề chính trị trọng yếu của đất nước. Ngoài việc truyền tải thông tin, các chiến dịch cần khuyến khích sinh viên tự tư duy, phân tích các vấn đề chính trị một cách khách quan, độc lập.

Để các chiến dịch truyền thông chính trị thu hút và tạo hiệu quả cao trong cộng đồng sinh viên, cần áp dụng các phương thức truyền thông sáng tạo, phù hợp với thói quen sử dụng mạng xã hội của thế hệ sinh viên hiện nay. Một số phương thức có thể áp dụng bao gồm: Sử dụng video ngắn và đồ họa trực quan, Livestream và podcast, Chiến dịch hashtag đồng bộ và tổ chức các cuộc thi trực tuyến. Hay việc tuyên truyền về tầm quan trọng của các sự kiện chính trị, phân tích các vấn đề quốc tế và phát huy vai trò những

người có tầm ảnh hưởng.

Tóm lại, trong thời đại công nghệ số, việc nâng cao nhận thức chính trị cho sinh viên trên mạng xã hội là một nhiệm vụ cấp thiết và quan trọng. Để thực hiện hiệu quả nhiệm vụ này, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, các ngành, đặc biệt là sự tham gia tích cực của các tổ chức Đoàn, Hội và các trường đại học, cao đẳng. Đồng thời, cần có những giải pháp đồng bộ, sáng tạo và phù hợp với đặc điểm của sinh viên hiện nay. Việc giáo dục và bồi dưỡng nhận thức chính trị cho sinh viên không chỉ giúp họ trở thành những công dân có trách

nhiệm, mà còn góp phần xây dựng một thể hệ trẻ vững vàng về tư tưởng chính trị, góp phần vào sự ổn định và phát triển bền vững của đất nước.

III. KẾT LUẬN

Như vậy, Các giải pháp này tập trung vào việc định hướng, hỗ trợ sinh viên tiếp cận thông tin chính thống, xây dựng môi trường giáo dục chính trị sáng tạo, phát huy tác động tích cực và hạn chế tác động tiêu cực của mạng xã hội, cũng như bồi đắp ý thức chính trị thông qua việc nâng cao chất lượng giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Chính trị (2018), *Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị “về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”*.

Nguyễn Thị Ánh, Phạm Thị Mai (2021), *Tác động của mạng xã hội đối với thông tin lý luận chính trị ở Việt Nam hiện nay*, *Thông tin chuyên đề số 3-2021*, Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

Quảng Thị Ngọc Hằng (2024), *Tìm hiểu đặc điểm tâm lý cơ bản của sinh viên, viện nghiên cứu tâm lý và phát triển*, Viện Nghiên cứu Tâm lý và Phát triển Con người, <https://iphd.vn/dac-diem-tam-ly-cua-sinh-vien-3561.html>, truy cập ngày 04/02/2025.

Nguyễn Văn Ký (2023), *Nâng cao ý thức chính trị của sinh viên Việt Nam hiện nay*, Tạp chí Cộng sản, <https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/nghien-cu/-/2018/827457/nang-cao-y-thuc-chinh-tri-cua-sinh-vien-viet-nam-hien-nay.aspx#>, truy cập vào ngày 05/02/2025.

Nguyễn Tiến Dũng (2022), *Nâng cao nhận thức, thái độ và tính tích cực về lý luận chính trị của sinh viên các trường đại học ở đồng bằng sông Cửu Long*, Tạp chí Quản lý nhà nước, <https://www.quanlynhanuoc.vn/2022/08/31/nang-cao-nhan-thuc-thai-do-va-tinh-tich-cuc-ve-ly-luan-chinh-tri-cua-sinh-vien-cac-truong-dai-hoc-o-dong-bang-song-cuu-long>, truy cập ngày 31/3/2025.